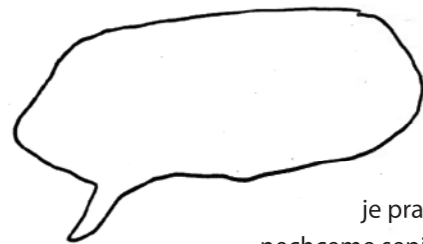

Najít si vlastní cestu fungování

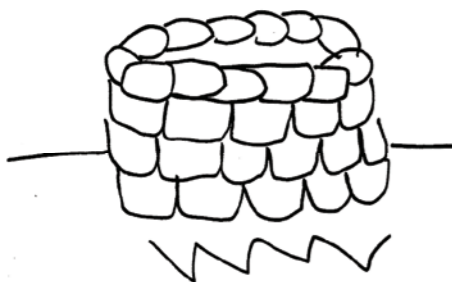
Sdružení Ramus zastřešuje a organizuje setkávání mladých lidí s postižením i bez něj. Od roku 2009 pořádá letní tábory v Novohradských horách, víkendové výlety do rozličných míst i kratší vycházky za kulturou. Ramus také provozuje pojízdný bar a jednou ročně pořádá běžecký maraton. Svým přístupem a způsobem fungování vyčnívá z řady podobných neziskovek a boří zažitě představy o tom, jak se má a dá kooperovat s lidmi s postižením (a bez něj).

Se slovem „klienti“ svádíme bitvu od začátku a poslední dobou ji spíš prohráváme. To slovo působí samozřejmě zvláště, zavání podvědomě byznysem, nicméně na druhou stranu je třeba říct, že má i svoje výhody: vymezuje určitým způsobem vztah, nastavuje hranice. **Ale je samozřejmě potřeba se ptát, jestli ten vztah je vůbec nějak potřeba vymezovat a hranice udávat, nebo ne.** Ramus není sociální službou v pravém slova smyslu, můžeme si tak dovolit hranice příliš neřešit a slovo klient nepoužívat, ale ne vždy se nám to daří.

Výraz „kamarádi“ se urodil někdy v posledním roce sám od sebe a ujali se ho zejména nové asistentky a asistenti, což je super. Uvidíme, jak se tomuhle označení bude dařit dál, jestli ho neseadí z trůnu nějaké jiné. V nějakých ofiko materiálech nicméně stále operujeme s pojmy „lidé s postižením“ a „lidé bez postižení“, což je dlouhý a v mluvený řeči nepoužitelný, ale jinak to funguje, akcentuje to fakt, že jsme všichni především „lidé“, a to je podstatný!

Nečerpáme granty ani dotace z několika důvodů. Především to pro nás představuje zbytečnou byrokracii a paradoxně další výdaje, vzhledem k tomu, že to funguje prakticky tak, že psaní grantů samo o sobě je pracovní místo a někdo se tím musí zabývat. Další věc je, že nechceme sepisovat nereálné projekty a řídit se danými daty, chceme si spíše vlastním tempem a sami určovat, co kdy a jak budeme dělat.

Zdaleka největší pravdou ale asi je, že jsme se zkrátka naučili fungovat bez větších výdajů a bez grantů a dotací se prostě obejdeme. Doufáme, že nevyužívání těchto zdrojů nás naučí větší samostatnosti a samoudržitelnosti a nemůže se nám stát to, že s koncem přísunu peněz skončí i reálná činnost, jako se to často děje.

To je dobrá otázka a možná se časem ukáže i odpověď, protože je reálné, že nějaké podobné zařízení z našich aktivit nakonec vykrytalizuje. Těžko říct. Ale asi ano, protože už teď se děje to, že se lidé z Ramusu potkávají sami od sebe mimo naše oficiální aktivity. Což je to nejlepší, co se může stát. Asi se nemůže stát, že by tyto neformální a neřízené vazby s příchodem nějakého zařízení zmizely. Všichni už se známe moc dobře a moc dlouho na to, aby tato pouta jen tak odvála nějaká jiná forma fungování...

Lidi s postižením, kteří se účastní vašich akcí, nazýváte „kamarády“, místo v sociální práci zažitého „klienti“. Jaká má podle vás toto oslovení úskalí a jaká pozitiva? Jsou s ním asistenti sžití? A je pro vás a „kamarády“ podstatné nebo jde o detail?

Odmítáte využívat granty, na svoji činnost čerpáte z jiných zdrojů. Proč?

Umíte si představit, že by Ramus fungoval stejným, specificky neformálním způsobem jako funguje teď např. i ve formě denního stacionáře či jiného zařízení, ve kterém se potkávají asistenti/ky a lidi s postižením každodenně?

Zpětná vazba je veskrze pozitivní, ale žádnou kartotéku s nadšenými „referencema“ si nevedeme. S rodiči se snažíme být v kontaktu co nejlépe, například letos po táborech jsme pořádali promítání fotek, kam řada z nich přišla, což bylo fajn. Pobouřený nikdo není a je asi otázka, jestli by někdo měl být. Na to, aby byl někdo pobouřený, nás asi nikdo nebere moc vážně. Lidé jsou překvapení, třeba že na táboře nemáme stálou vodu a musíme si pro ni jezdit, ale žádné zásadní pobouření se asi nekonalo.

Před nějakým časem u vás proběhla tzv. jemně fialová revoluce. O co u ní šlo a co způsobila?

Na webu o sobě píšete, že chcete inspirovat jednotlivce i organizace kolem sebe. K čemu přesně?

Asi hlavně k tomu, nebát se dělat věci podle sebe. Zní to jako trapný slogan, ale je to tak. Nebát se najít si svoji vlastní cestu fungování, žít a dělat věci podle sebe a poučovat se z toho a ze svých zkušeností a ne z toho, co si člověk někde vyčte.

Může být neformální cesta, kterou se snažíte jít, způsobem jak se vyhnout syndromu vyhoření?

Asi jo, protože syndrom vyhoření snad ještě nikoho z nás nepostihl. Výhoda je, že když toho má někdo z nás v danou chvíli dost, prostě si dá pauzu. Což u nás není tak složité, ale ve chvíli, kdy se člověk věnuje podobným sociálním aktivitám dvacet čtyři hodin denně, tak nějaký kolaps asi přijít musí.

Veselých historek z natáčení máte asi dostatek. Je nějaká, která by se měla objevit na stránkách Momentu?

Historek je plno a čtenář si může přečíst třeba Štěpánův deník, který máme na webu a který vystihuje průběh posledních dvou drsných táborů. A pak samozřejmě pojedte s námi a můžete veselý historky přímo zažít! Ale abychom to nezabíli, tak mezi oblíbené historky patří ta, když táborový zdravotník Ondra, nyní MUDr., odvezl jednoho z kamarádů do nemocnice, neb měl podezření, že mu hnije noha a že má gangrénu. V nemocnici pan doktor koukl na nohu, umyl jí a prohlásil, že to není gangréna, že ta noha prostě jenom byla strašně špinavá...

Jaké se k vám dostává zpětné vazby od rodičů a příbuzných lidí, kteří jezdí na vaše akce? A od široké veřejnosti? Zažili jste, že byl někdo vašim fungováním pobouřen?

Šlo o to, že jsme téměř čtyři roky fungovali bez výraznější organizace, dost samovolně. Na jednu stranu jsme si to pochvalovali, na druhou stranu se děly takové věci, že jsme třeba nestihli odevzdat finanční zprávu, stalo se pár takových drobností, který by se prostě stávat neměly. Všichni jsme se také Ramusu věnovali ve volném čase a najednou nastal ten moment, kdy volného času začalo být málo, lidi začali dodělávat školy, či (nedej bože:) pracovat. Cítili jsme, že se něco musí stát. A tak se stalo. Z hromady lidí se vydělila provozní skupina, desítka lidí, z nichž každý má nějakou funkci a vykonává kus práce, za kterou je zodpovědný, které se věnuje a za kterou je finančně ohodnocený.

Už je to skoro rok a je třeba říct, že tahle změna Ramusu dost prospěla. A není to o tom, že by někdo na Ramusu vydělával – lidé z provozní skupiny samozřejmě dál jezdí na akce jako asistenti a dál vykonávají spoustu práce zcela dobrovolně. Zní to takhle možná zvláště, ale na webu máme napsaný takový manifest, kde je to všechno hezky vysvětlený. Podstatný je, že jsme k této proměně dospěli sami, vznikla zcela přirozeně, z reálných potřeb. Nadále se však snažíme maximálně zapojovat do dění kolem Ramusu všechny lidi, kteří s námi jezdí.

Ale ta propast mezi takzvanou „provozní skupinou“ a ostatními tu samozřejmě je a určité trable způsobuje. Nicméně se o tom snažíme dost otevřeně bavit a řešit to. Snad se nám to daří.

Lze říct, s jakými problémy se potýkají asistenti/ky na vašich táborech?

Někdy nemají dostatek informací, což je ale trochu náš záměr. Nemyslíme si, že je dobře, aby každý dostal návod na to, jak přesně má s tím kterým člověkem-kamarádem komunikovat a věnovat se mu. Lidé pak nacházejí nové cesty, nové způsoby, což je pro všechny obohacující. Jinak například letos se snad žádné větší problémy nevyskytly. Snad jediný problém byl ten, že si hodně lidí stěžovalo, že se jich furt někdo ptá, jestli nemají nějaký problém. Poučení minulými lety jsme to letos s tou duševní hygienou trochu přehnali a například kolečka, v rámci kterých se „asistentující“ ptáme, jak se cítí a jak to zvládají, působila lehká rozčarování a nikomu se do nich moc nechtělo...